

Itinerari a S'Albufera

Una eina per a l'Educació Ambiental que prest s'oferirà en el programa de «La Caixa a les escoles»

Avui en dia es parla insistentment d'Educació Ambiental i no es deu a una moda més o menys momentània sinó a una necessitat profunda de la nostra cultura. Hem arribat a tal grau de degradació de l'entorn natural i social que cal que els sistemes escolars es programin per lluitar contra aquelles tendències que pareixen conduir a un futur no gens clar per a la humanitat.

Entre altres coses, l'Educació Ambiental passa per dos camins: Donar a conèixer l'entorn immediat; i conscienciar sobre els problemes ambientals d'aquest entorn. I ambdós, mitjançant unes tècniques didàctiques que suposin un contacte directe amb la realitat (1).

L'Obra Social de la Caixa de Pensions encomanà, ja fa uns quants mesos, l'elaboració d'un material didàctic que servís per donar a conèixer als escolars la zona humida més important de Mallorca: S'Albufera i per conscienciar-los sobre la necessitat de la seva preservació, tot i aprofitant l'experiència obtinguda a partir de l'**Excursió a Alcúdia-Albufera-Horta de Sa Pobla**, activitat que oferí durant els cursos 79-80 i que fou realitzada per 49 centres i 4.100 alumnes amb resultats bastant satisfactoris. Així, Climent Picornell, Pere Rios i Jaume Sureda, amb dibuixos de Pep Muñoz, han realitzat el material **ITINERARI A S'ALBUFERA** que prest s'inclourà en el programa de «la Caixa a les escoles».

Emberiza Schoenicus

El material **Itinerari a S'Albufera** està format per tres tipus de recursos:

- 1.—Una col·lecció de quaranta diapositives, mitjançant les quals es pot passar revista als trets més importants de S'Albufera des de l'escola.
- 2.—Un quadern de treball per als al·lots, que serveix per guiar les activitats dels alumnes i té per eix central i més important una visita a S'Albufera, tot seguint un itinerari que s'indica, i treballant en una sèrie de centres d'interès. El quadern no sols serveix per guiar les observacions sobre el terreny, sinó que també indica activitat que convé fer abans i després de la sortida.
- 3.—Una guia per al mestre, en la qual s'assenyalen suggeriments i bibliografia comentada per

ajudar als professors en la utilització de les diapositives i del quadern.

Aquest **Itinerari**, fonamentalment dirigit al cicle superior de l'EGB però també pot utilitzar-se en els primers cursos de BUP i FP, pretén ésser una eina útil per a l'Educació Ambiental. No sols mostra, explica i interpreta els trets més significatius de la zona humida més important de Mallorca, sinó que és un material didàctic que possibilita que les escoles puguin introduir S'Albufera en el seu currículum, com s'hauria de fer amb qualsevol dels altres indrets singulars o característics de l'entorn escolar; i també possibilita que els escolars puguin investigar una zona humida de forma directa, en lloc de fer-ho indirectament amb paratges allunyats i no significatius mitjançant els llibres de text.

PERE RIOS

(1) Llegiu també l'article del company Jaume Sureda «S'Albufera d'Alcúdia les seves possibilitats en el camp de l'Educació Ambiental» que es publica en aquest número.

El material Itinerari a S'Albufera, format per una col·lecció de diapositives; un quadern de treball pels al·lots i una guia didàctica pel professor segueix la següent estructura de continguts:

—*Introducció*

Què és una albufera?

Procès de formació de S'Albufera

La barra litoral; la llacuna interior; els torrents; els desaiguaments.

Albuferes de Balears.

—*S'Albufera d'Alcúdia-Muro-Sa Pobla.*

Localització i característiques.

Hàbitats més característics:

a) *Barra litoral: platja i dunes (vegetació i urbanització)*

b) *Zones inundades de la llacuna interior: vegetació característica. Aus (importància de S'Albufera per a les aus migratòries), amfibis i reptils.*

c) *Camins i voreres dels canals: vegetació.*

d) *Salicorniar.*

Aprofitament humà de S'Albufera:

a) *Dessecacions de S'Albufera i aprofitament agrícola.*

b) *Pesca a S'Albufera: les anguiles.*

c) *La caça: abusos.*

d) *Pesca a S'Albufera.*

e) *Altres consideracions: l'antiga fàbrica de paper i la central tèrmica d'Es Murterar.*

Importància de la conservació de S'Albufera.

Ecosistema humit: importància per a la fauna.

Utilització racional de l'espai.

L'itinerari a S'Albufera, dirigit fonamentalment al cycle superior de l'EGB, però que pot ésser usat també en els primers cursos de BUP i FP, s'estructura en base a una introducció, cinc aturades i una cloenda, amb un grapat d'activitats a cada apartat, per fer abans, durant o després de la sortida:

Introducció . . . . Localització i formació de S'Albufera.

1.ª aturada . . . . La barra litoral: Posidonia; Dunes; Vegetació

2.ª aturada . . . . Pont dels anglesos: Modificacions de S'Albufera; Anguiles; Canyet

3.ª aturada . . . . L'antiga fàbrica: Fabricació de paper; Agricultura.

4.ª aturada . . . . Vegetació de ribera: Llisses i gambussies, Vegetació; Aus; Amfibis i reptils.

5.ª aturada . . . . Salicorniar: Salicornies; Central tèrmica i contaminació.

Cloenda . . . . . Hàbitats; Cadenes i xarxes tròfiques; Ús racional de l'espai.